

ARBOGENEES AIGENVERBOD 02/10/2013

Mr. De Pauw

(vrij: art. 260, 2°

Wb. registratie)

(G.W., art. 792-1030)

1

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE BRUSSEL

NR. 13/1268/C Register van kort geding

Bijlagen: 1 dagvaarding
2 conclusies

voorlopige maatregelen – art. 584 G.w. -

kopijen
dossier +

in zake van:

De KONINKLIJKE BELGISCHE VOETBALBOND VZW, met
verenigingszetel gevestigd te 1020 Brussel, Houba de Strooperlaan
145, met KBO-nummer 0403.543.160,

eisende partij,
vertegenwoordigd door Mr. E. Matthys en Mr. G. Meyer loco Mr. I.
Vernimme en, advocaat te 1000 Brussel, Central Plaza –
Loksumstraat 25,

tegen:

VANHALEWYCK NV, met maatschappelijke zetel gevestigd te 3010
Leuven (Kessel-Lo), Diestsesteenweg 71 bus A, met KBO-nummer
0421.560.614,

verwerende partij,
vertegenwoordigd door Mr. L. De Pauw, advocaat te 2600 Berchem,
Elisabethlaan 53,

***

In dit geding wordt geconcludeerd en gepleit in het Nederlands ter
openbare zitting van 19 september 2013.

Na beraad spreekt de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te
Brussel volgend bevelschrift uit:

B-KA

Gezien:

- de dagvaarding betekend op 13 september 2013 door Mr. P. Hendrix, gerechtsdeurwaarder met standplaats te Leuven,
- de besluiten van verwerende partij neergelegd ter griffie op 19 september 2013,
- de besluiten van eisende partij neergelegd ter griffie op 19 september 2013,
- de dossiers van partijen neergelegd ter zitting op 19 september 2013.

REPERT.
N° 13/35044

lt 1

648
K90
13

De rechtbank heeft de middelen en conclusies van partijen gehoord tijdens de openbare zitting van 19 september 2013.

* * *

* * *

1. Relevante feiten en voorgaanden:

De Koninklijke Belgische Voetbalbond ("KBVB") is een sportfederatie die door de overheid erkend werd als instelling van openbaar nut bij koninklijk besluit van 4 januari 1922 en koninklijk besluit van 18 augustus 1932. Zij is onder andere erkend door het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC). De KBVB is de sportfederatie die de officiële vertegenwoordiging van het voetbal in België waarneemt.

De KBVB staat eveneens in voor de organisatie en de samenstelling van het nationale A - voetbalelftal Heren, beter bekend als de Rode Duivels.

De KBVB stelt dat zij in dit kader instaat voor het beheer en de exploitatie van de persoonlijkheidsrechten van de spelers in hun hoedanigheid als Rode Duivel, met name wanneer de spelers optreden op een wijze of in een context die onlosmakelijk verband houdt met de Belgische nationale ploeg met haar herkenbaar imago.

De NV VAN HALEWYCK is een uitgeverij en heeft sinds kort voor de eerste maal een boek uitgegeven onder de naam "Jaarboek Voetbal 2012-2013". Dit boek is voorzien van een coverfoto in kleur waarop 7 Rode Duivels afgebeeld staan. Op de coverfoto staan onder andere Vincent Kompany, Christian Benteke, Kevin De Bruyne, Thomas Vermaelen, Kevin Mirallas, Nacer Chadli en Axel Witsel afgebeeld terwijl zij elkaar omhelzen. Blijkbaar is het een actiefoto, genomen tijdens of na een match, want de spelers dragen een volledige Rode Duivel uitrusting.

Dit boek is volgens de voetbalbond niet enkel te koop in krantenwinkels, maar ook in fysieke boekhandels, zoals Standaard Boekhandel, Fnac, en online boekenwinkels (beslist.be, cosmox.be, eci.be, bruna.nl, occidentbooks.com). De prijs waaraan het boek wordt aangeboden in winkel, 19,95 euro, is volgens de voetbalbond gelijk aan de prijs van andere reguliere, commerciële boeken.

Het boek handelt slechts in beperkte mate over de Rode Duivels of hun prestaties van het afgelopen competitiejaar, maar ook over de "Jupiler Pro League en een analyse van alle Belgische clubs" en bevat enkele korte beschouwingen over buitenlandse voetbalcompetities.

Als gevolg van de uitstekende wedstrijdresultaten in 2012-2013 is de populariteit van de Rode Duivels enorm gestegen. Op de eerste fandag van de Rode Duivels die georganiseerd werd op 2 juni 2013 waren er naar het schijnt 20.000 supporters aanwezig.

De KBVB heeft overeenkomsten gesloten met commerciële partners op het gebied van merchandising, sponsoring, extra-sportieve activiteiten en de exploitatie van portretrechten. Op de website van de KBVB staan een aantal sponsors/licentienemers vermeld. Zij heeft in dit verband ook afspraken gemaakt met uitgeverij Kannibaal en AB Inbev, die volgens de KBVB al jarenlang een partner van haar is. In 2012 schreef De Standaard dat wegens de "hype" rond de Rode Duivels, de KBVB verscheidene sponsors moest weigeren. De commerciële waarde van de Rode Duivels zal enkel nog groter worden naarmate de kansen van de Rode Duivels om zich te kwalificeren voor het WK in Brazilië toenemen.

Het zijn echter niet alleen potentiële sponsors die mee willen genieten van het succes van de Rode Duivels. Zo meldde het tijdschrift Knack dat in 2012 voor maar liefst 160.000 euro valse voetbaltruitjes en namaakitems in beslag werden genomen.

In samenhang met de populariteit is ook de commerciële waarde van de ploeg het afgelopen jaar enorm toegenomen. Dit is van belang voor de spelers die mee de vruchten wensten te plukken van hun succes en met wie de KBVB overeenkomsten heeft gesloten.

Het wordt niet betwist dat de KBVB instaat voor het beheer en de exploitatie van de persoonlijkheidsrechten van de spelers van het nationale A-voetbalelftal heren (de "Rode Duivels"). Dit houdt in dat de professionele voetballers die ge(pre)selecteerd zijn voor het nationale voetbalelftal in het kader van de kwalificatie en de deelname aan onder andere het Wereldkampioenschap 2014 in Brazilië het beheer en de exploitatie van de individuele persoonlijkheidsrechten en collectieve persoonlijkheidsrechten overdragen aan de KBVB. De persoonlijkheidsrechten betreffen in het bijzonder het portretrecht, het recht op afbeelding en het recht op naam (voornaam en/of familienaam) van de spelers van de Rode Duivels.

De KBVB vernam op 3 september 2013 dat in de loop van de maand september het "Jaarboek voetbal 2012-2013" werd verwacht, wat volgens haar bevestigd werd op de website van uitgeverij VAN HALEWYCK. Op deze website stond volgens de Voetbalbond de coverfoto van het boek waarop verschillende Rode Duivels werden afgebeeld. Nooit werd hierover contact opgenomen zijn met de KBVB, noch zou enige vorm van overleg met de KBVB gevraagd zijn.

De KBVB verstuurde uitgeverij VAN HALEWYCK daarop een e-mail waarin gesteld werd dat zij ten onrechte gebruik maakte van een afbeelding van de Rode Duivels:

"Tot onze uiterste verbazing is de cover zelf van dit boek een foto van zes spelers van de nationale A-ploeg in hun hoedanigheid van "Rode Duivel" ingezoomd op speler Vincent Kompany. Het gebruik van deze foto maakt onbetwistbaar een ernstige inbreuk uit op de individuele en collectieve portretrechten van deze spelers waarvan u volkomen ten onrechte gebruik maakt. Wij dienen er u op te wijzen dat de KBVB ten exclusieve titel instaat voor het beheer van de ons toevertrouwde individuele en collectieve portretrechten."

De KBVB heeft zich in deze zaak verder verzet tegen het gebruik van een afbeelding van de Rode Duivels. Op 9 september 2013 stuurde zij bij gebreke aan antwoord van uitgeverij VAN HALEWYCK nogmaals een ingebrekestelling per e-mail. Op 13 september 2013, toen het boek net in de winkelrekken te koop werd aangeboden, ontving zij antwoord van uitgeverij VAN HALEWYCK.

De KBVB heeft vervolgens getracht om de zaak op een minnelijke wijze te regelen, maar ontving geen verdere reactie van uitgeverij VAN HALEWYCK, zodat de voetbalbond de uitgeverij in kort geding gedagvaard heeft op 13 september 2013.

2. Vorderingen van de partijen.

Thans vraagt de VZW KONINKLIJKE BELGISCHE VOETBALBOND ("KBVB") om haar vordering ontvankelijk en gegrond te verklaren en bijgevolg:

- o Verweerster, bij wijze van voorlopige maatregel, het gebod op te leggen om de op datum van de uitspraak gedrukte en/of in de handel voor verkoop of verspreiding gebrachte exemplaren van het "Jaarboek Voetbal 2012-2013" van kaften (d.i. een permanente niet-verwijderbare papieren flap rond het boek) te voorzien die g
  - geen gebruik maken van een afbeelding van één of meerdere spelers van het nationale A - voetbalelftal Heren (de Rode Duivels), en
  - die de huidige afbeelding onherkenbaar maken en volledig afdekken,dit alles onder verbeurte van een dwangsom van 1.000,00 euro per individueel inbreukmakend exemplaar van "Jaarboek Voetbal 2012-2013" dat wordt aangetroffen, en dit te rekenen vanaf 48 (achtenveertig) uur na de betekening van de tussen te komen beschikking;
- o Verweerster, bij wijze van voorlopige maatregel, het gebod op te leggen om op de op datum van de uitspraak gedrukte en/of in de handel voor verkoop of verspreiding gebrachte exemplaren van het "Jaarboek Voetbal 2012-2013" op de cover, kافت en/of achterzijde op geen enkele wijze te verwijzen naar de KBVB of één of meerdere spelers van het nationale A - voetbalelftal Heren (de Rode Duivels) met uitzondering van de reeds bestaande tekst, dit onder verbeurte van een dwangsom van 1.000,00 euro per individueel inbreukmakend exemplaar van "Jaarboek Voetbal 2012-2013" dat wordt aangetroffen, en dit te rekenen vanaf 48 (achtenveertig) uur na de betekening van de tussen te komen beschikking;
- o Verweerster, bij wijze van voorlopige maatregel, het verbod op te leggen enig exemplaar van het "Jaarboek Voetbal 2012-2013" nieuw aan te maken, te drukken, in de handel te brengen en/of te verspreiden dat
  - gebruik maakt van de huidige afbeelding op de cover en/of enige andere afbeelding van één of meerdere spelers van het nationale A - voetbalelftal Heren (de Rode Duivels), en

- op de cover, kaft en/of achterzijde, met uitzondering van de reeds bestaande tekst, verwijst naar de KBVB of één of meerdere spelers van het nationale A - voetbalelftal Heren (de Rode Duivels),
dit alles onder verbeurte van een dwangsom van 1.000,00 euro per individueel inbreukmakend exemplaar van "Jaarboek Voetbal 2012-2013" dat wordt aangetroffen, en dit te rekenen vanaf 48 (achtenveertig) uur na de betekening van de tussen te komen beschikking;
- Verweerster, bij wijze van voorlopige maatregel, het verbod op te leggen om op eender welke wijze reclame te maken voor het "Jaarboek Voetbal 2012-2013" waarbij gebruik wordt gemaakt van de huidige afbeelding op de cover en/of enige andere afbeelding van één of meerdere spelers van het nationale A - voetbalelftal Heren (de Rode Duivels), dit onder verbeurte van een dwangsom van 10.000,00 euro per vastgestelde inbreuk, en dit te rekenen vanaf 48 (achtenveertig) uur na de betekening van de tussen te komen beschikking;
- Verweerster te veroordelen tot alle kosten van het geding, hierbij inbegrepen de rechtsplegingsvergoeding, die provisioneel bepaald wordt op het basis bedrag van 1.320 EUR.

Verweerster te veroordelen tot alle kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding, begroot op 1.320 EUR.

Van haar kant vraagt de N.V. VAN HALEWYCK aan de voorzitter,

- alle andere en strijdige conclusies verwerpend,
- zich onbevoegd te verklaren om kennis te nemen van de vordering van eiseres, bij gebrek aan hoogdringendheid,
- minstens, de vordering van de eiseres ongegrond te verklaren en er haar ervan af te wijzen met veroordeling tot de kosten, die voorlopig voor de uitgeverij N.V. VAN HALEWYCK, verweerster, kunnen worden bepaald op € 1320,00 RPV.

3. Beoordeling:

Het spoedeisend karakter van de vordering werd in de gedinginleidende dagvaarding uitdrukkelijk opgeworpen, en dit is terecht daar, enerzijds, het nieuwe voetbalseizoen ondertussen van start gegaan is en, anderzijds, een spoedig ingrijpen van de kortgedingrechter het eventueel verergeren van de beweerde schade zou kunnen verhinderen.

Wat die beweerde schade betreft, wordt eigenlijk slechts *pro forma* betwist dat de Voetbalbond het portretrecht van de Rode Duivels beheert, tenminste in zover de betrokken spelers optreden in hun hoedanigheid van Rode Duivel. De voetbalbond legt daarover evenwel uittreksels uit desbetreffende overeenkomsten neer, zodat dit aspect van de vordering, althans in kort geding, niet verder dient onderzocht te worden.

Artikel 10 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten bepaalt:

"Art. 10. De auteur of de eigenaar van een portret dan wel enige andere persoon die een portret bezit of voorhanden heeft, heeft niet het recht het te reproduceren of aan het publiek mede te delen zonder toestemming van de geportretteerde of, gedurende twintig jaar na diens overlijden, zonder toestemming van zijn rechtverkrijgenden."

Dit artikel vormt de wettelijke basis van het zogenaamde portretrecht, een persoonlijkheidsrecht, dat echter niet absoluut is. Bij het bepalen van de omvang van het recht op afbeelding moet een onderscheid worden gemaakt tussen het recht op afbeelding van een privaat persoon en een publiek persoon. Het recht op afbeelding van een publiek persoon wordt immers getemperd door het recht op informatie (zie o.m. L. DIERICKX, Het recht op afbeelding, Intersentia, Antwerpen, 2005, 167 en volgende).

Een publiek persoon kan worden gedefinieerd als een persoon die een openbaar ambt uitoefent of publieke middelen gebruikt en, meer algemeen, iedereen die een rol speelt in het openbare leven, zowel in de politiek, de economie, de kunsten, de sociale sfeer, sport of in elk ander domein (resolutie 1165 van de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa van 26 juni 1998, nr.7, <http://assembly.coe.int>).

Dat de Rode Duivels publieke sportpersonen zijn, kan moeilijk betwist worden, zeker in het licht van hun tegenwoordige succesvolle campagne in de aanloop naar het komende wereldkampioenschap voetbal. De Voetbalbond legt in de dagvaarding en in besluiten trouwens grote nadruk op het succes en de publieke bekendheid van de Rode Duivels.

Het recht op afbeelding van een publiek persoon wordt getemperd door het conflict tussen dit recht op afbeelding van de publieke persoon, en het recht op informatie van het publiek, de vrije meningsuiting, en de nood aan een afweging van deze beide belangen zonder dat gebruik moet worden gemaakt van de juridische fictie van een vermoede stilzwijgende toestemming.

Uitdrukkelijk verzet van de publieke persoon doet geen afbreuk aan het recht op informatie, en kan de publicatie van de afbeelding van een publieke persoon niet verhinderen. Er anders over oordelen zou namelijk tot gevolg hebben dat publieke personen het gebruik van hun afbeeldingen zouden kunnen verbieden, zelfs wanneer deze publicatie louter informatieve doeleinden heeft en het privéleven van betrokkenen niet schendt, wat een ontoelaatbare beperking van de persvrijheid zou inhouden.

Nochtans moet benadrukt worden dat de afbeelding van een publiek persoon zonder zijn toelating enkel voor informatieve doeleinden mag gebruikt worden, met uitsluiting van politieke of commerciële doeleinden.

Dit laatste betekent nochtans niet dat een commerciële onderneming, zoals uitgeverij VAN HALEWYCK, geen afbeelding van een publiek persoon zou mogen gebruiken in een informatieve context. De meeste

journalistieke media zijn trouwens in handen van commerciële ondernemingen en er is een hemelsbreed verschil tussen enerzijds het gebruik van een afbeelding als illustratie bij journalistieke informatie en anderzijds het gebruik van een afbeelding in een reclame-advertentie of het verkopen van valse voetbaltruitjes of namaakitems.

Doorslaggevend is niet het commercieel karakter van de producent van het journalistieke werk, maar het al dan informatief karakter van het journalistieke stuk.

En anders dan de voetbalbond voorhoudt, is het bij dit alles helemaal niet vereist dat de afbeelding strekt tot het illustreren van berichtgeving over de onmiddellijke actualiteit, zolang vaststaat dat de afbeelding voor informatieve doeleinden wordt gebruikt (zie onder meer P. VAN DEN BULCK, "Le droit à l'image des personnes publiques: information ou exploitation commerciale?", J T. nr 6257, p 142-143).

Het boek waarover deze zaak handelt, is een journalistiek boekwerk dat een overzicht biedt over één jaar nationaal en internationaal voetbal, zoals op de achterflap ervan wordt aangegeven. Het is geschreven en samengesteld door sportjournalist Koen Van Wichelen zoals vermeld op de voorkant van de cover en onder de foto op de cover.

Het recht op afbeelding van een bekend topsporter is niet geschonden als de afbeeldingen zijn gepubliceerd met het doel de lezer te informeren, ter illustratie van berichtgeving over de sport die hij beoefent, voor zover uiteraard het recht op privéleven van de betrokkene niet geschonden is.

De foto waarover het gaat en waarvan uitgeverij VAN HALEWYCK kennelijk legitiem het recht op gebruik verworven heeft, beeldt de betrokken Rode Duivels uit in volle actie, zo te zien op een ogenblik dat zij tijdens of na een voetbalmatch uiting geven aan hun vreugde over een geslaagde prestatie bij het voetballen. Het gaat niet om een foto van een scène uit hun privéleven, maar integendeel om een foto van een scène uit hun publieke optreden.

De keuze van het beeld op de cover lijkt legitiem vanuit journalistiek oogpunt: het is een informatief beeld, dat bovendien een grote esthetische waarde heeft en dat, zoals de raadsman van uitgeverij VAN HALEWYCK ter zitting betoogde, de vreugde illustreert die een goed resultaat in een belangrijke sportwedstrijd zowel bij het publiek als bij de betrokken sportlui teweegbrengt.

Samenvattend kan besloten worden dat de Voetbalbond of de Rode duivels op het eerste gezicht geen schade schijnen te lijden door het gebruik van de bewuste coverfoto zoals uitgeverij VAN HALEWYCK dat nu lijkt te maken: Het product dat uitgeverij VAN HALEWYCK tracht te verkopen is namelijk niet een afbeelding of een gadget van de Rode Duivels, maar een informatief boek over het voetbalseizoen 2012-2013.

De omstandigheid dat de Voetbalbond een overeenkomst zou hebben met een andere uitgeverij die een boek zou gaan uitgeven dat exclusief

over de Rode duivels zou handelen, doet, voor zover dat al bewezen zou zijn, aan dit alles geen afbreuk. Enerzijds handelt het Jaarboek Voetbal 2012-2013 niet uitsluitend over de Rode Duivels maar over het voetbalseizoen 2012-2013 in het algemeen, en anderzijds is er op dit ogenblik geen enkele aanwijzing dat de regels van de sacrosancte vrije concurrentie zouden geschonden zijn.

OM DEZE REDENEN:

Wij, de heer W. Thiery, rechter, aangesteld om de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg zetelende te Brussel te vervangen, bijgestaan door Mevr. I. Devillers, griffier ;

Gezien de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

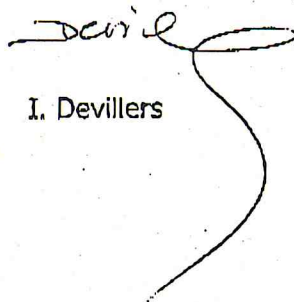
Rechtsprekende over het voorlopige, na tegenspraak ;

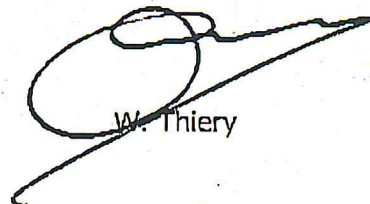
Alle andere of strijdige besluiten verwerpend ;

Verklaren de vordering ontvankelijk doch ongegrond en wijst deze af;

Veroordelen de VZW KONINKLIJKE BELGISCHE VOETBALBOND ("KBVB") tot de gerechtskosten begroot voor verwerende partij op 1320,00 € rechtsplegingsvergoeding;

Aldus gewezen en uitspraak gedaan ter openbare terechtzitting van het kort geding van 26 september 2013

I. Devillers

W. Thiery